І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 217. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го ЛИСТОПАДА 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 28, 1967 No. 217. VOL. LXXIV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок 27 листопада 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗБІЛЬШИТИ ПЕНСІЇ соціяльного забезпечення на 15 відсотків і збільшити найменшу пенсію з 44-ох дол. до 70-ох дол. Одночасно збільшено і вплати до соціяльного забезпечення. Але рішення Сенату не вирішує справи пенсій соціяльного забезпечення, бо Палата Репрезентантів збільшила пенсії тілки на 12.5 відсотка, а найменшу пенсію до 50 дол. Різниці в обидвох законопроєктах має узгіднити окрема Конгресова Конференція, яка збереться цього тижня, і після узгіднення цього законопроєкту його мають ще затвердити обидві Палати Конгресу перед висилкою до підпису Президентові.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ГЕНРІ ФАВЛЕР заявляє, що комбінована програма збільшити прибуткові податки та зменшити федеральні витрати зменшить державний дефіцит на 11 більйонів дол. у фінансовому році 1968, і на таку саму суму облегщить кредитовий ринок, бо Уряд не мусітиме такої суми позичати. 7 більйонів мало б прибути зі збільшених податків, а 4 більйони дол. зі зменшення федерального бюджету. Республіканські конгресмени наводять заяву колишнього президента Айзенгавера, який схвалює збільшення податків, коли Уряд погодиться зменшити федеральні витрати.

КАНАДІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД схвалила більшістю 114-ох до 87-ох голосів скасувати на протяг 5-ох років смертну кару за вбивство, за виїмком вбивства поліциста або в'язничого сторожа. Залишається кара смерти за знасилування і за державну зраду. Схвалений Палатою Громад проєкт вимагає ще схвалення Сенатом і „королівської санкції", але це, звичайно, станеться без перешкод, коли законопроєкт приняла Палата Громад. Кару смерти в Канаді виконується через повішення. Ліберальна партія прем'єра Пірсона підтримує цей проєкт, за нього голосували і 33 посли з опозиційних партій: Консервативної і Нових Демократів.

ДВА МІЖПЛЯНЕТАРНІ КОСМІЧНІ КОРАБЛІ Марінер 5 і Марінер 4 дістали радіові накази продовжувати свою працю в космічних просторах. І так Марінер 5, який 19-го жовтня летів попри плянету Венеру у віддалі тільки 2,500 миль, дістав наказ змінити свою антену. Він виконав своє завдання щодо дослідів Венери і тепер кружляє довкола Сонця між орбітами Венери й Меркурія у віддалі 74-ох мільйонів миль від Землі і 60 мільйонів миль від Сонця. Марінер 4 фотографував Марс в 1965 році. Він кружляє довкола Сонця між Землею й Марсом і він дістав наказ із Джетової ляборатoрії в Пасадені в Каліфорнії продовжувати робити світлини.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН заявив на телевізії, що велику ролю в його програних президентських виборах 1960-го року відограли його телевізійні дебати з президентом Джаном Ф. Кеннеді, під час яких він, це значить Ніксон, дуже зле виглядав. Вже тепер говорять, що якби Ніксон 1968 року рішився кандидувати, то окремий фахівець із телевізії Рей Ведж, який працює на станції НБС, був би Ніксоновим дорадником під час телевізійних виступів. Колюмбія Броадкастінг Систем перевела опитування, з яких виходить, що Ніксон здобуде номінацію, коли виграє правибори у Ню Гемпширі та у Висконсині.

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИЙНЯЛА В МИН. ТИЖНІ ОДНОГОЛОСНО БРИТІЙСЬКУ РЕЗОЛЮЦІЮ в справі Середнього Сходу, наказуючи Ізраїлеві звільнити знайняті ним арабські землі (з пропущенням слова „негайно"), стверджуючи право всіх середньосхідних країн до суверенного існування та поручаючи вислання на Середній Схід делегата від ОН задля приспішення виконання тих постанов. Генеральний секретар ОН У Тант призначив на такого представника ОН шведського дипломата Гуннара Яррінґа.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ДІСТАВ ВОТУМ ДОВІР'Я в палаті громад 335 голосами своєї соціялістичної Партії Праці проти 258 консерватистів. Це голосування закінчило гострі дебати з приводу девальвації англійського фунта. Однак неприхильні до уряду Вільсона настрої проявились знову у вислідах додаткових виборів в окрузі Дербішайр Вест, де переміг консерватист, а кандидат Партії Праці опинився на третьому місці, навіть після кандидата Ліберальної партії.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПЕРЕГОВОРЮЄ З ЗДА ПРО КУПНО 200 ДЖЕТОВИХ БОМБОВИКІВ типу „Ф-4" коштом одного більйона долярів. Західньо-німецьке летунство складається головно з американських літаків типу „Старфаєр", але 122 такі літаки рзбились в різних нещасливих випадках. Тому, що теперішній військовий бюджет обмежений, то справа видаткування одного більйона дол. на нові літаки стрічає спротив в німецькому парляменті.

СВІТЛАНА АЛЛІЛУЄВА-СТАЛІНА МОЖЕ ВЕРНУТИСЯ ДО СССР без загрози переслідування — заявив її 24-річний син Йосиф в інтерв'ю з представником західньо - німецького ілюстрованого журналу „Дер Штерн" Він звернув увагу, що совєтський уряд не позбавив Світлани її громадянства і вона теж не вирeклась його. На запит журналіста, чому він не їде до ЗДА відвідати свою маму, Йосиф заявив, що не хоче робити собою видовища. 28-літня братанниця Світлани Юлія, вчителька, дочка Сталінового сина Якова, який помер у німецькому полоні, заявила тому самму кореспондентові, що її тета Світлана „повторила різні плітки" у своїй книжці.

У БУДАПЕШТІ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЛЮТОМУ 1968 З'ЇЗД 18-ох компартій, на якому будуть обмірковувати міжнародню ситуацію та відносини всередині комуністичного світу. Той з'їзд ніби має приготовити збіговище всіх компартій світу задля засудження компартії Китаю. Між тими 18 компартіями нема румунської компартії, ані кількох азійських комуністичних партій — Китаю, Північного В'єтнаму, Північної Кореї, Індонезії, а також Альбанії і Куби.

ПІВНІЧНО-В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ - ДИКТАТОР ГО ЧІ МІНЬ ХВОРИЙ — появилось повідомлення в різних західніх газетах. Він прикований до ліжка, з якого керує державними справами, але більшість справ передав у відання прем'єра Фан Ван Донга. Го Чі Мінь має 77 років і ближче невідома недуга перешкодила йому взяти участь у недавніх московських святкуваннях 50-ліття большевицької влади.

У В'єтнамі продовжуються важкі бої

У битві за гору 875. Вояк 173-ої американської парашутної бригади, приклякнувши за деревом, стежить за ворогом. Біля нього лежить убитий побратим. Битва за гору 875 в Дакто була найбільшою у в'єтнамській війні.

Сайгон. — Хоч 10-тиденна битва за шпилі у верховинному центральному Південному В'єтнамі скінчилася, проте продовжуються бої в різних частинах краю. У згаданій битві, в якій йшлося головно про панування на вершку гори 875, згинуло 158 американських парашутистів і 402 були ранені, а загалом в околиці містечка Дакто згинуло від 3 листопада ц. р. 280 американців і 974 були ранені. В тому самому часі згинуло в тих боях 1 398 північно-в'єтнамських вояків. Остаточно гору 875 здобуто останнім приступом — північно-в'єтнамські оборонці, які вкопалися були у глибоких бункрах, втекли безпосередньо перед останньою американською атакою. Бої ведуть в околиці Плейку та в дельті ріки Меконг. Важкі американські бомбардувальники Б-52 бомбили конвої, що йшли з Китаю через т. зв. прослик Мугія. Після того, як північні в'єтнамці збили в минулу неділю знову один американський літак типу „Інтрудер", число втрачених над Північним В'єтнамом американських машин зросло до 756.

Президентові співробітники хвалять законодатні успіхи демократичного Уряду

Сан Антоніо, Тексас. — З приводу 4-річчя влади президента Джансона його законодатні співробітники переслали йому меморандум, в якому підкреслюють законодатні успіхи Президента. В меморандумі говориться про те, що за влади Джансона Конгрес схвалив 250 законопроєктів. Цього року Конгрес ухвалив вже 38 важливіших законопроєктів, і є надія, що це число ще буде збільшене. Між схваленими законопроєктами є 40 дуже важливих, між ними на першому місці закон про лікарську допомогу в рамах соціяльного забезпечення. Інші між цими законами такі: 11 відносяться до освіти і здоров'я, 7 до міських справ, між ними є закон про „моделі - міста" і про допомогу на заплачення ренти убогим особам. Три законопроєкти відносяться до охорони громадянських прав, а один заміняв іміграційний закон, який мав квоти для окремих держав. Між іншими законопроєктами важливіші такі: проєкт про нищення щурів, контроля над м'ясом, закон про поборювання вбогости, допомога закордонові, збільшення платень військовикам і державним урядовцям. В меморандумі висловлена надія, що Конгрес ще схвалить цього року деякі важливі законопроєкти.

Конгрес може не схвалити більших податків, закінчивши працю в половині грудня

Вашингтон. — В понеділок 27-го листопада члени Конгресу вернулися з вакацій у звязку з' Днем Подяки і думають про те, щоб в половині грудня закінчити першу сесію 90-го Конгресу. Та перед закінченням Конгрес має ще вирішити численні законопроєкти, між ними і домагання Уряду збільшити прибуткові податки Вже тепер видно, що Конгрес не вирішить всіх тих справ, які запроєктував Уряд. Проєкт про збільшення податків не мав вигляду на схвалення, але тепер ця справа дещо покращала, бо Уряд виявив охоту зменшити федеральні видатки, чого віддавна домагався Конгрес, узалежнюючи справу збільшення податків від зменшення федерального бюджету. Але Сенат має стільки залеглостей, що нема певности, чи він зможе в грудні вирішити справу збільшених податків. В середу 29-го листопада Палатна Комісія Спосо бів і Засобів почне працю над проєктом Президента зменшити бюджет на 4 більйони дол. Конгресова Конференція має узгіднити два законопроєкти про збільшення пенсій соціяльного забезпечення, які прийняли Палата Репрезентантів і Сенат.

В Колюмбії померли від затруєного хліба 77 осіб

Чіквінквіра, Колюмбія. — В цьому містечку, яке має 7 000 мешканців, та в найближчій околиці панує смуток, бо майже в кожній другій родині хтось помер від затруєного хліба, або лежить в шпиталі в страшних муках. Досі померло 77 осіб, але число недужих становить понад 1 000, між ними коло 300 осіб важко хворі. Є надія, що число жертв не буде збільшуватися, бо в неділю вспіли привезти антиотруту із ЗДА, Зони Панамського Каналу, Мехіко й Венесуелі. Затруєння хлібом сталося таким способом, що бутель із отрутою проти інсектів, яка називається "parathion", розбився, і отрута висипалася на мішки з мукою, яку везли тим самим возом. Пекар спік хліб із двох мішків затруєної муки.

Над Середземним морем нависла загроза грецько-турецької війни

Студентська демонстрація в Нікозії на Кипрі. Студенти домагаються повороту на Кипр колишнього його грецького шефа оборони, ген. Ґріваса, якого турки зі свого боку обвинувачують за теперішню ситуацію між Грецією і Туреччиною. Ґрівас перебуває в Атенах.

Анкара, Туреччина. — Несподівано виринула в минулому тижні гостра загроза війни між Грецією і Туреччиною з приводу Кіпру. Цей острів ,що має заледви 600.- 000 мешканців, з того одну четверту турків, а решту греків, колишня британська колонія, дістав був у 1960 році самостійність, але в три роки після того почалась там грецько-турецька громадянська війна внаслідку намагань кіпрсько - грецького президента, православного архиєпископа Макаріоса, прикоротити права турецької меншини. Інтервенція Об'єднаних Націй завела там неспокійне перемир'я з приявністю на острові однаково грецьких, як турецьких військових контингентів і міжнародного військового з'єднання ОН. Яких 10 днів тому кіпрсько-грецьке військо заатакувало дві укріплені турецькі місцевості, при чому згинуло 28 автохтонних турків. Туреччина загрозила інвазією, зажадавши негайного відкликання грецького команданта військ на Кіпрі, генерала Георга Ґріваса, та відкликання грецьких військ з Кіпру. Насправді, за умовою з 1963 р. грекам вільно було мати на Кіпрі 950 вояків, а туркам 650. Тим часом греки перепачкували на Кіпр яких 12.000 своїх вояків, а турки 1.200. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант проголосив звернення до Греції й Туреччини зберігати спокій та змагати до того, щоб з Кіпру евакуювались всі чужі війська. Водночас він вислав туди свого уповноваженого в особі Хозе Рольца-Беннета. В тому самому часі президент Джансон делегував колишнього заступника секретаря оборони Сайруса Ванса, як мирового посередника, а на місце конфлікту виїхав також генеральний секретар Атлантійського Союзу (НАТО), Манліо Брозіо, бо однаково Греція, як Туреччина є членами НАТО. Всі ці три мирові посередники стоять у тісному зв'язку. Найбільшу ролю в посередництві відіграє Сайрус Ванс, який конферував двічі з грецьким урядом та королем Константином і турецьким урядом. Греція відкликала генерала Ґріваса з Кіпру і погодилась на ступневе відкликання свого війська з Кіпру. Хоча Туреччина і Греція перевели були вже повну мобілізацію своїх сил, а над Кіпром разураз перелітають турецькі джетові літаки, проте шанси мирного полагодження конфлікту зросли.

Папа таврує невдачу мирових спроб у В'єтнамі

Рим. Папа Павло VI виголосив в минулу неділю 26 листопада ц. р з вікна своєї кімнати у Ватиканському палаці промову до зібраних на площі св. Петра кругло 30.000 вірних, в якій з жалем ствердив невдачу дотеперішніх мирових посередницьких спроб у В'єтнамському конфлікті. Папа згадав теж про два інші запальні актуальні пункти у світі, а саме, про Середній Схід і Кіпр, звернувши увагу, що саме з Кіпру святий Апостол Павло розпочав свою місію. Папа ствердив, що „світ віддалений ще далеко від солідного і певного мира". Згадавши про свою недавню операцію, Папа Павло VI запевнив, що „ваші надії, ваші потреби, ваші болі є завжди в наших думках". Що стосується В'єтнаму, то Папа висловив жаль, що тамошні воєнні жорстокості ще зросли.

У Португалії згинули сотні осіб в катастрофі повені

Лісбона. — Внаслідку зливних дощів і морського шторму, що спричинили виступлення рік з берегів повінь залила села й містечка в околиці столиці Лісбони. Покищо знайдено 176 потопельників, але число смертних жертв куди вище. В одному тільки містечку Квінтасі, за 20 миль від Лісбони, згинуло понад 80 осіб. Десятки осіб згинули під румовищами домів, підмулених повінню. Викликано військо і моряків до рятункової акції. Президент Португалії Амеріко Родріґез Томас відвідав навіщені катастрофою терени, по яких, зрештою, комунікація порвана. Пошкоджені електрівні й інші заклади публічної користи. Припинено лети з летовища в Лісбоні.

Митрополит Максим Германюк говорив про СКВУ на передачах „Голосу Америки"

Вашингтон. — На програмах „Голосу Америки", передачі якого українською мовою призначені для слухачів на Україні, було передане у двох частинах, в неділю і понеділок, 26-го і 27-го листопада, інтерв'ю із митрополитом Української Католицької Церкви в Канаді Кир Максимом Германюком про Світовий Конгрес Вільних Українців. В цьому інтерв'ю митрополит Максим, який був теж представлений як член Президії постійного Секретаріяту СКВУ, говорив про успіхи Світового Конгресу Вільних Українців, його найважливіші завдання, ролю Владик Українських Церков у праці СКВУ та його Секретаріяту і про працю Української Католицької Церкви в Канаді над вихованням української молоді, а вкінці передав архиєрейське благословення слухачам на Україні. Це інтерв'ю із митрополитом Максимом перевів та записав Володимир Сохан, заступник гол. предсідника УНСоюзу.

В суботу, 25-го листопада, передав „Голос Америки" обширний репортаж із Світового Конгресу Вільних Українців та з маніфестації в Медісон Сквер Гардені разом з уривками промов і фрагментами Маніфестації та з її фіналом „Владико неба і землі", що їх записав Володимир Сохан.

На програмах українського відділу „Голосу Америки", яким кермує дир. Михайло Терпак, був також переданий цілий ряд інших репортажів та вісток про СКВУ, в тому обширні інформації про делеґації з різних сторін світу та число українських поселенців в цих країнах, сесії різних наукових, виховних та молодечих організацій, про сторінку інформацій про Україну та СКВУ в „Ню Йорк Таймс-і" і про демонстрації під совєтською місією до ОН. В. Сохан перевів теж ряд інтерв'ю із делеґатами СКВУ про життя українців в країнах їхнього поселення, які будуть передані на програмах „Голосу Америки".

Громада Джерзі Сити відзначила концертом 50-річчя Національної Революції

Джерзі Сити. — Місцевий Відділ УККА під головуванням д-ра Євгена Котика відзначив в неділю, 26-го листопада, святочним концертом 50-річчя Української Національної Революції і 49-ті роковини Листопадового Зриву. На цьму концерті, при виповненій залі УНДому, виголосив головну промову ген. Павло Шандрук. Доповідач розказав про події 1917-1920 років і пов'язав їх із дальшою визвольною боротьбою українського народу, зокрема підкреслюючи 25-ліття постання УПА. В мистецькій програмі виступав соліст баритон Юрко Федорів із чотирма пісня та наддатком. Сумівка Ганусяя Дидик продеклямувала балляду П. Степа „Тіні", а молоденькі танцюристи УНДому, учні д-ра Р. Петріни, виконали ряд українських танків. Учні місцевої Школи Українознавства виступили на концерті із декляматціями: „Наш Львів" І. Савицької у виконанні Івана Паніна, „З минулих днів" М. Кураха у виконанні Лесі Кахнич і Володі Шевчука, та рецитації „Лесева стійка" Я. Гриневича у виконанні Степана Мисила. Точки мішаного хору „Боян" із Пассейку під диригентурою Ярослава Костишина виповнили решту програми концерту, який закінчено молитвою „Владико неба і землі" із опери „Запорожець за Дунаєм" у виконанні цього ж хору та його слістів.

Після концерту відбулося для виконавців програми та почесних гостей прийняття, що його приготовила група пань під проводом Галини Вілик. В часі цього прийняття голова Відділу УККА д-р Є. Котик подякував усім виконавцям програми та ще раз представив почесних гостей, серед яких було чимало учасників визвольних змагань та представників цілого ряду установ і організацій.

„Тризуб" вернувся із Ель Сальвадору УСК здобув чергову перемогу

УСК Ню Йорк здобув перемогу 3:0 над дружиною „Н. Й. Гота" у мистецьких змаганнях „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі, 26-го листопада на грищі УСК-у в Коледж Пойнті, Н. Й. Ворота для УСК-у стрілили: Дімейн, на 35-ій хвилині, Гарві на 68-ій та Ганнавей на 81-ій. Після цієї виграної УСК займає п'яте місце в табелі „Великої Десятки" з точками 10:10 і відношенням воріт 14:12.

„Тризуб" Філядельфія повернувся із поїздки до Ель Сальвадору, де розіграв дві зустрічі із дружиною „Алянца" за першість Північної та Центральної Америки і одні товариські змагання із Збірною Сальвадору. Двоє змагань за першість програв „Тризуб" вислідами 1:2 і 0:1, що треба вважати успіхами „Тризуба", коли взяти під увагу, що вже в перших змаганнях дружина втратила двох добрих змагунів Полету і Луку. Зустрічам „Тризуба", який змагався під назвою „Юкрейнісн Нешенелс" і був всюди рекляамований як „Українянос", приглядалося по 40,000 осіб. Товариські змагання із Збірною Сальвадору закінчилися почесною для „Тризуба" нерішеною 1:1.

В минулонедільних мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліги здобув „Тризуб" безворітну нерішену 0:0 з дружиною „Лансерс" на виїзді в Рочестері. Оба суперники вели щільну дефензивну гру, що й привело до поділу точок без ворітних здобутків.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

З ЕДМОНТОНУ ЗНИК СВЯЩЕНИК УРАЇНСЬКОГО РОДУ

Едмонтон, Алберта — Тижневик „Вісник" з 15 листопада повідомив про зникнення та чутки про арешт у Москві священика Барцевського: „В Едмонтоні був священик Барцевський — в юрисдикції Московського Патріярхату. Безпосередньо підддлягав він еп Пантелеймонові (Рудикові) з катедрою в Едмонтоні. Він українець, бувший священик Української Православної Церкви в Польщі. Цього року його викликали до СССР,і він „щез." Вістки вперто твердять, що він у Москві арештований".

УКРАЇНСЬКА ЧЕРНИЦЯ ОДЕРЖАЛА НАГОРОДУ

Прудентопіль, Бразилія. — Тижневик „Праця" в числі 32 повідомив, що „почесною горожанкою міста Прудентополя і то першою з тим титулом стала Преп. С. Рафаїла Ринкевич Служебниця ПЗДМ, що вже півсотні літ трудиться на педагогічнім полі в цім місті".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

СКВУ — і що далі?

Світовий Конгрес Вільних Українців, який по довгих і важких трудах щойно відбувся в Ню Йорку, був — при своїх недомаганнях — без сумніву одним з найбільших досягнень і успіхів українців у вільному світі в їхніх прагненнях і зусиллях впорядкувати і сконсолідувати свої внутрішні справи для власного самозбереження і розвитку та для допомоги рідному народові в його змаганнях до волі і незалежности. До цього успіху на свій лад причинилися всі наші угруповання, бо кожне з них мусіло піти на якусь поступку і якийсь компроміс, резиґнуючи з одного чи другого групового партикуляризму для загальної справи. До цього успіху зокрема причинилися наші Церкви усіх трьох віровизнань, які від самого початку надзвичайно прихильно віднеслись до ідеї СКВУ та дали йому повну моральну підтримку. Це саме треба сказати й про найширший загал нашого громадянства. В таких обставинах і завдяки тому, що в кожному середовищі знайшлися справжні ентузіясти цього Конґресу, він міг відбутись з таким великим успіхом.

Проте, він був би одноразовою і короткотривалою ефемеридою, якщо б ми „спочили на лаврах" та дальшим нашим поступуванням і працею не скапіталізували того великого досягнення. Що ж діяти далі, щоб успіх СКВУ утривалити і розбудувати?

У першу чергу нам треба плекати те, що ми назвали б „духом СКВУ" — взаємна толеранція і взаємні поступки для добра загальної справи, що нею є наше власне самозбереження, як національної групи, та наша допомога рідному народові в його змаганнях. Здаючи собі справу, що СКВУ мав бути тільки початком та мав цілий ряд недомагань, ми добре зробили б, якщо вже сьогодні почали б не тільки думати, але й підготовляти другий СКВУ, що має відбутися за шість років. Це завдання належить до новообраної Президії Секретаріяту СКВУ і було б добре вже сьогодні починати плянування, намітити відповідні комісії, підібрати кваліфікованих людей та використати досвід, включно з помилками і недотягненнями, з підготови першого СКВУ.

„Духом СКВУ" повинна бути пройнята вся наша активність в країнах і по громадах. Зближаємося до великих роковин — 50-річчя Четвертого Універсалу Української Центральної Ради та проголошення повної незалежности і суверенности Української Народної Республіки 22-го січня 1918-го року. Опісля прийде 50-річчя Листопадового Зриву, а в 1969-му році 50-річчя об'єднання всіх українських земель в одній, ні від кого незалежній, соборній українській державі. В тому самому 1969-му році українці в Америці і Канаді відзначатимуть 75-річчя найстаршої української громадсько - суспільної установи, Українського Народного Союзу, того Союзу, що був батьком українського зорганізованого життя в Новому Світі.

Очевидно, що ми не повинні обмежуватись до відзначування наших світлих роковин в „дусі СКВУ", але в тому дусі жити й працювати кожного дня. Щойно тоді СКВУ став би справді переломовою, історичною подією.

Дві перші кандидатури

Минулого тижня, майже одночасно, фармально зголосили свої кандидатури на президента ЗДА у виборах восени 1968 року республіканський губернатор Мишиґену Джордж Ромні й демократичний сенатор з Міннесоти Юджин МекКарті. Якщо Ромні вже довший час поводився, як потенціяльний кандидат, то заява сенатора МекКарті була несподіванкою і політичною подією немалої ваги: це був одвертий виклик президентові Джансонові, виявлення назверх невдоволення політикою Джансона всередині його власної Демократичної партії і водночас поставлення в незручну ситуацію найбільш популярного серед демократів сенатора Роберта Кеннеді, справжнього суперника теперішнього президента, який, проте, заявив, що сам не кандидує і підтримує кандидатуру Линдона Джансона.

Однак, від часу зголошення своєї кандидатури до часу схвалення її партійною конвенцією — довгий і трудний шлях. Хоч Линдон Джансон ще не заявляв, чи кандидуватиме він на другу каденцію, коментатори загально погоджуються, що він — людина горда, вперта, послідовна і не поступиться з поля власне тому, що його так голосно критикують і атакують, тим паче, що він глибоко переконаний у правильності своєї політики. Якщо він кандидуватиме, то демократична конвенція, без сумніву, призначить його, а не сенатора МекКарті. Коли ж відмовиться, то конвенція демократів обере Роберта Кеннеді. Отож, кандидатура сенатора Юджина МекКарті не має іншого значення, як тільки демонстраційне. Кандидуючи у різних правиборах, він хоче цим показати, що існує поважне число противників Джансона, — але на цьому ця демонстрація й скінчиться.

Щодо губернатора Ромні, то спершу він мусить виграти у кількох правиборах, де матиме таких небезпечних пративників, як кол. віце - президент Ричард Ніксон, і — може — каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен та шикаґський сенатор Чарлз Персі, дармащо вони обидва заявляють, що не є кандидатами. Але так само заявляє нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер, який, як на сьогодні, має найбільші шанси виграти на конвенції Республіканської партії, як відома в цілій країні фігура з великим адміністраційним досвідом і кандидат республіканського „центру", тоді, коли Ніксон має найбільше прихильників у партійному апараті.

Отож, покищо ситуація така, що ні один із зголошених кандидатів не має великих шансів, що їхні партії їх виберуть. А самі президентські вибори у листопаді наступного року — ще у густій мряці.

200 МІЛЬЙОНІВ НАСЕЛЕННЯ

Минулого тижня Бюро перепису населення при Державному Департаменті торгівлі у Вашинґтоні офіційно проголосило, що кількість мешканців З'єднаних Держав Америки переступила 200 мільйонів. З цієї нагоди відбулася невеличка церемонія, під час якої прославлювано цей факт, що з нього може бути гордою ця країна.

Насправді, раптовий зріст населення ЗДА має, як кожна велика справа й кожне поважне явище, дві сторінки — позитивну й від'ємну. Коли пригадати, що 1810 року в ЗДА нараховувано тільки 7,239.880 мешканців, через 50 років — уже 31,443.321, ще через 50 років, у 1910 р. — 91,972.266, а в 1960 р. — 179,323.175 — то ця порівняльна статистика є своєрідним феноменом. Однак це логічне явище, бо взагалі феноменом є постання і ріст Америки в усіх царинах — політичній, економічній і культурній.

Хоч демографія не дуже залежить від економіки, бож відомо, що такі найбідніші країни, як Китай, Індія й африканські країни, відзначаються надзвичайно високим відсотком природного приросту, подвоєння населення Америки впродовж останніх 50-ох років стоїть безумовно у зв'язку з притягальною силою цієї країни для людей в цьому світі, які прагнуть тут поселитись, як також у зв'язку з щораз вищим життьовим стандартом найширших верств населення ЗДА, який дозволяє на родини з багатьма дітьми.

Відомо, що популяційна проблема стала одною із найактуальніших проблем цілого світу. У щораз більшому числі країн приймаються закони, наставлені на зменшення темпу природного приросту населення з уваги на харчі, помешкання, можливості праці, шкільні приміщення, ускладнення суспільних умовин і т. п. „Експльозія" зросту населення доводить, наприклад, уряд Індії з її 500-мільйоновим населенням і щорічним маривом голоду, що не стає катастрофою тільки завдяки харчовій допомозі з Америки й інших високорозвинених країн, — до таких драстичних проєктів, як примусове знепліднювання батьків родин з числом дітей більшим, як троє.

Навіть у такій консервативній і сповненій пошани до традиції Британії леґалізовано контролю народин. Високорозвинені країни й відповідні аґенції Об'єднаних Націй, які допомагають країнам недорозвиненим або таким, як Індія, з її амбітними господарськими 5-річками, звертають увагу на те, що всяка закордонна допомога втрачає свою вартість, коли надмірний приріст населення перевертає господарське й соціяльне плянування.

Це настільки гостра проблема, що й ієрархія Католицької Церкви поділилася в думках: чи додержуватись дотеперішнього безкомпромісового принципу, що забороняє контролю народин будь-якими штучними засобами, чи рахуватися у більшій мірі з катастрофою, що загрожує світові внаслідок безконтрольного приросту людности. Церква слушно твердить, що ще не використано всіх можливостей збільшення харчової продукції.

Але це теж не легка проблема: американське рільництво обмежує свою продукцію, але трудно вимагати від американського Уряду, щоб наражався на бюджетовий дефіцит закупом і маґазинуванням рільничих надвишок задля безплатної допомоги країнам, які пасивно ставляться до надмірного зросту свого населення, та ще й ведуть неприхильну до Америки політику.

Самій Америці голод внаслідок великого приросту населення не погрожує. За останнім переписом, переведеним у 1960 році, на одну квадратну милю тут припадало тільки 50.5 душі населення. Є ще в цій країні величезні невжитки, не охоплені навіть статистикою. Досить подивитись з вікна вагона поїзду чи авта, щоб побачити не використані під будинки чи під управу ріллі величезні пустарі.

Однак, передбачливі демографи перестерігають: якщо протягом наступних 50 років людність Америки подвоїться — із 200 до 400 мільйонів душ, то ситуація може радикально змінитися. Песимісти твердять, що поступ соціяльних, санітарних, мешканевих, шкільних відносин також в Америці не дотримує кроку зростові населення, і що може прийти момент, коли дійсно не стане варстатів праці для надмірного числа рук.

Тим часом — це турбота ще далекого майбутнього. 200-мільйонове число населення є дійсно гордістю цієї країни, бо воно унагляднює той могутній зріст, який зробив Америку передовою країною світу. Америка не є країною з найбільшим у світі населенням, але вона є найсильнішою своїм економічним і мілітарним потенціялом, своєю політичною ролею.

УКРАЇНЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ КАНАДІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ ПРАВ ЛЮДИНИ 1968

Вінніпеґ. — 13-го листопада відбулася тут у приміщенні Синдикату інвесторів нарада представників громадських установ у справі відзначення ухваленого Генеральною Асамблеєю ОН „Року Людських Прав" з головною доповіддю екзекутивного директора Канадійської Комісії Альбана Дейґла з Оттави. В ході нарад подано до відома проєкт „Спец. Комісії в справах лінґвіциду", що її очолює проф. Яр. Рудницький, голова Української Наукової Ради в Канаді. В висліді зібрання вибрано першу управу „Комітету Людських Прав", у склад якої з українців увійшли адв. Сергій Радчук і проф. Яр. Рудницький. Управа візьме участь у чергових нарадах, що відбудуться в Оттаві 15-го грудня з участю прем'єр-міністра Канади Л. Пірсона. (ОУПС).

ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

(2)

Донедавна вся автомобільна промисловість СССР концентрувалася в одній республіці — РСФСР. Нині положення трохи змінилося: тепер, крім України, невеликі автомобільні підприємства є в Білорусі, Грузії й Латвії. Але, як видно з нинішньої п'ятирічки, правлячі чинники РСФСР ніяк не схильні йти на дальші поступки і намагаються закріпити своє панівне положення в цій галузі. Так новий величезний автомобільний завод, що його будує італійська фірма Фіят потужністю на 500 тис. легкових автомобілів на рік, теж розташовується на терені РСФСР.

Між іншим, у Совєтському Союзі увійшло вже в традицію, що майже всі фабрики і заводи, які купується на Заході і які будується закордонними фірмами з переданням патентів і навчанням потрібного для них персоналу — отже підприємства, обладнані на рівні досягнень світової техніки — розташовується не там, де вони можуть бути найбільш економічно ефективними, а обов'язково на терені РСФСР.

Так є з машинобудівельними, хемічними і навіть текстильними підприємствами, хоч усі союзні республіки, а в тому числі й Україна (крім РСФСР), мають недостатню кількість текстильних підприємств супроти потреб свого населення.

Економічна реформа, яка нині переводиться в Совєтському Союзі, зустріла в Україні позитивне ставлення українських чинників. Врештою й сама ініціятива її переведення походить з України (Є. Ліберман). Справа в тому, що економічні важелі в управлінні економікою передбачають в першу чергу еквівалентний — з точки зору трудових затрат — товарообмін. А в умовах дуже обмежених можливостей нормальними шляхами обороняти свої економічні інтереси — еквівалентний товарообмін — має життьове важливе значення для України.

На жаль, визнаючи в теорії рішальне значення економічних категорій (ціна, прибуток, кредит) для управління економікою, практично застосовується їх в обмежених розмірах, а то й у викривленому вигляді, мовляв, природа їх за соціялізму інша, ніж за капіталізму. Все це тому, що совєтські партійні догматики ніяк не можуть позбутися адміністративних, „вольових" методів керування економікою. Вони все ще не втрачають надії перетравити нову економічну реформу так, щоб вона не перешкоджала їм керувати економікою старими, звичайними методами. Адже в совєтській економічній практиці щось подібне вже було з методом господарського розрахунку, який бере свій початок ще з НЕПу. Його особливо настійно запровадити відважувалося рядом законодавчих актів, починаючи з 1931 року на тій же основі, що й нинішню економічну реформу — поширення дії закону вартости. Але із проєктованого засобу ефективного господарювання совєтські господарники перетворили його у звичайну формальність.

Тож і нині українські, та й не тільки українські, економісти висувають вимогу поглиблення економічної реформи, аж до введення ціни на землю (С. Лященко). Отже, вимагають справжнього, а не формального впровадження економічних категорій, демократизації економіки та обмеження, до розумних границь, централізованого керівництва. Так, один із них — Ф. Рудич — недавно писав: „Як показує досвід, принцип демократичного централізму в управлінні виробництвом може дати ефект лише при вмілому, діялектичному використанні обох його сторін. Перебільшення централізму неминуче приводить до іґнорування інтересів мас, зниження їх ролі в господарській діяльності, зневажливого ставлення до місцевих умов, грубого адміністрування і кінець-кінцем до „вольових' методів управління економічними процесами" („Комуніст України" ч. 7, 1967, стор. 79). Дещо в іншому пляні про те саме писав В. Куцевол в органі Держпляну СССР „Плановое Хозяйство" (ч. 6, 1967).

В пресі УССР досить часто хваляться вивозом продукції за межі республіки. Але дуже рідко можна зустріти дані про вивіз робочої сили, а він має місце, і то в досить значних розмірах. Так, за роки 1946-1962 організоване переміщення робочої сили в Україні сягало понад 2,2 млн. осіб, у тому числі за межі республіки 810 тис. Крім того, переселено 277 тис., у тому числі за межі республіки 88 тис. родин (Екон. Рад. Укр., ч. 6, 1963, стор. 83). При чому, як повідомляла в цьому році „Радянська Україна", обмін кадрами поміж республіками в останні роки посилився і „відіграє дедалі більшу ролю в розв'язанні завдань комуністичного будівництва"'. Тільки у спорудженні Братської гідроелектрівні брало участь дві тисячі українських поселенців. Відбувається також неорганізоване переміщення населення.

Велика міґрація населення вказує в першу чергу на наявність в економіці республіки великих диспропорцій, як поміж окремими економічними районами (промислові і ті, що лишаються далі чисто сільськогосподарськими), так і всередині. Наприклад, у такому районі, як Донбас, з надзвичайно розбудованою промисловістю, є дуже обмежені можливості для жіночої праці. Щодо вивозу великої кількости населення за межі України, в райони з несприятливими кліматичними умовами, де крім того воно наражене на денаціоналізацію, то це ще одне свідоцтво слабости київського уряду супроти московського центру.

Не маючи піклування і захисту від свого уряду, особливо щодо недотримання наймачем контракту (забезпечення житлом, спецодягом і т. п.), а також в ділянці культурних потреб рідною мовою, завербовані робітники самі шукають для себе рятунку і, не вибувши контракту, кидають працю і вертаються на Україну власним коштом, хоч при порушенні контракту наймачем такий поворот їм обіцяно за державний кошт. Так, за офіційними совєтськими даними, уже ряд років з Сибіру і Далекого Сходу виїздить робітників більше ніж

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

АНЕМІЯ

Під поняттям анемії пересічна людина розуміє звичайно т. зв. „низьку кров", але лікарі знають кілька родів анемії, відповідно їх клясифікують і по-різному їх лікують.

В основному можна поділити анемію на три роди: анемія внаслідок кривавлення, внаслідок нищення крови в самому організмі, і — внаслідок поганого формування крови.

Кривавлення не мусить бути раптовне, як при покаліченні, операції і т. д. Воно може бути хронічним, і людина не завжди навіть його завважує. Сюди входять жіночі недомагання, кривавлячі виразки шлунка, нарости й поліпи на кишках, раковидні новотвори в шлунку чи кишці і т. д. Людина тоді втрачає якусь малу частину крови, але — постійно. Творення нової крови не завжди поповнює втрату. Тож не треба дивуватись, якщо лікар, виявивши „звичайну" анемію, починає докладніші досліди, заряджує рентґен і т. д.

Є деякі хвороби, які нищать кров в організмі непомітно, тобто без кривавлення. Сюди передусім належить т. зв. гемолітична анемія, себто недуга, при якій кров'яні тільця просто розпускаються і никнуть. Це явище може бути вродженим, а також набутим, наприклад, внаслідок затруєння, інфекції і т. д. Цю недугу часом важко, а то й неможливо вилікувати, і тоді пацієнти приречені на п о в і л ь н у смерть.

Причини поганого формування крови можуть бути різні, і їх важко подати всі в популярній статті. Студії крови обіймають грубі томи, і спеціялісти внутрішніх недуг навіть витворили окрему галузь медицини, т. зв. гематологію.

До цієї групи анемій входять первинні анемії, при яких організм людини не засвоює з харчів важливих речовин; погане витворювання гемоґлобіну, тобто речовини в червоних тільцях крови — червонокрівцях, яка є носієм кисню; анемії внаслідок недоживлення або незбалянсованої різнорідности їжі; деякі хронічні анемії при функціональних забуреннях і т. д.

Усі роди анемії, одначе, мають спільні властивості: низьке число червонокрівців, замала кількість гемоглобіну, або одно й друге разом.

На якого б роду анемію не хворіла людина — вони мають подібні симптоми та показники. Запущена анемія дає блідість шкіри, особливо на пальцях, долонях і під нігтями, блідість уст та слизових оболон в роті і ін. При цьому часто тиснення крови обнижується, пульс (живчик) прискорюється, бо серце, внаслідок недостачі кисню в крові, старається компенсувати його брак швидшим кровобігом. При деяких родах анемії може бути побільшена печінка або селезінка. Хворий, як правило, відчуває слабість, зокрема при напруженні, має часті завороти і болі голови, яких не можна втихомирити домашніми засобами; часами — „чорні плями" перед очима, шум або „дзвоники" у вухах, підвищене подразнення і т. д.

Хронічна анемія може навіть спричинити тимчасові шуми в серці, забурення травлення, нереґулярність шлункових виділин, поганий апетит, у жінок — затримання жіночих функцій. Всі ці прояви можуть за деякий час привести до дальших комплікацій, як, наприклад, поширення і ослаблення серця.

Тож не кожний рід анемії є простою недугою. Але, на щастя, більшість їх можна вилікувати з поміччю звичайної терапії залізом, вітамінами та відповідним відживлюванням. Часами лікареві важко встановити рід анемії. Тоді він досліджує її обсервацією та лікуванням, а також проявами, які виказує пацієнт при лікуванні.

Видається, що було б ідеально, якби при кожній ненормальності крови людина могла зразу перейти всі аналізи, всі рентґени шлунка, кишок та інших частин тіла, щоб напевно довідатись, що „нема нічого поважного". Але так лише видається. Бо коли б справді всі люди мали на це час і засоби, а лікарі та лябораторії мали б можливість випускати таку „масову продукцію" — це понизило б стандарт опіки над хворими, а крім цього продукувало б поважну кількість невротиків.

Медичні засоби, медичний персонал та лікарі поставлені на службу хворим. Вони, при сучасному стандарті знання та медичного досвіду, знають і розпізнають потребу докладніших дослідів при ненормальності крови. Коли б їх усіх поставити і на досліди здорових людей, які мають тимчасові недомагання другорядного порядку — тоді кожний п'ятий мусів би бути лікарем, а кожний третій лябораптом. Решта людей тільки те й робили б, що перевірялися...

Але, в світлі сказаного вище, таки не варто нехтувати проявами анемії. При повороті симптомів цієї недуги, при появі нових — треба негайно звернутись до свого лікаря.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

О. Д-Р В. КУШНІР, ПРЕЗИДЕНТ ПАУК

ВСТУПНЕ СЛОВО

(1)

Високий Конґресе!

Мрія і задуми українських поколінь сповняться сьогодні. Перший Світовий Конґрес Вільних Українців — це історична дійсність. Ваша присутність на ньому — це незаперечний факт.

Честь і Слава Всевишньому Господеві, честь і слава Його Святому Провидінню!

Я Вас усіх на цьому першому Світовому Конґресі Вільних Українців щиросердечно вітаю. Мені, як президентові Пан-Американської Української Конференції, припадає сьогодні особлива честь послужити українському народові і забрати перше слово з нагоди скликання нашого Конґресу. Сьогодні ми зачинаємо нову сторінку нашої української історії. Ми зачинаємо цю нову сторінку нашої історії як повноправні громадяни країн нашого поселення.

На першому місці я вітаю наші українські Церкви в особах Їх Високодостойної Гієрархії, Блаженніших Митрополитів, Високопреосвященніших Архиєпископів і Єпископів, Всесвітліших і Високопреподобних Отців Духовних та правовірних наших українських мирян.

Вітаю всіх Делеґатів на цьому першому Конґресі Вільних Українців, що прибули з континентів Европи, Америки і Австралії, вітаю українців з Арґентини, Австралії, Злучених Стейтів Америки, Бразилії, Канади, Бельгії, Франції, Німеччини, Великої Британії, Голляндії, Люксембурґу, Нової Зеляндії, Параґваю, Перу, Чіле, Італії, Еспанії, Швеції, Венесуелі, Югославії...

Вітаю Вас всіх, що своєю невтомною працею — в журбі за хліб і долю народу — сповняли місію заорання кожної ділянки культурного життя українців у вільному світі, перетворюючи пасивних чужинців в активних і свідомих своїх прав і обов'язків громадян нових країн нашого поселення.

Вітаю Вас усіх тут присутніх Гостей, що прибули зблизька і здалека, бо Ви розуміли, що великих діл — особливо в нинішніх часах — не довершує одиниця ані навіть група людей. У шляхетності Вашого серця Ви завжди держали духовий зв'язок з нашим народом. Ви раділи його радістю і сумували його смутком. Ваша присутність тут сьогодні — це дорогоцінна обвідка першого Світового Конґресу Вільних Українців.

Поміж гостями нашого Конґресу, зокрема, вітаю президента Української Національної Республіки в екзилі, голову УНРади, голову Виконного Органу, Представників усіх політичних угруповань, діючих на еміґрації, та визначних діячів українського зорганізованого життя у вільному світі.

Вітаю Уряди тих держав, яких дипломатичні обсерватори беруть участь у нашому Конґресі, дякуючи їм як теж урядам тих держав, де живуть українські поселенці, за прихильність і опіку, якими ми всі втішаємося в країнах нашого поселення.

Вітаю представників братнього світового Конґресу литовського народу.

Поміж Делеґатами Конґресу вітаю, зокрема, ветеранів українських визвольних змагань та ветеранів армій країн нашого поселення, в рядах яких ми боролись за свободу цілого світу і України.

Вітаю, зокрема, тих Делеґатів, що народились поза Україною, і спеціяльно вітаю Делеґатів молоді, обов'язком, яких буде перебрати провід майбутніх сесій Світового Конґресу Вільних Українців.

(Далі буде)

Вінніпеґ, Канада

ДЕМОНСТРАЦІЯ З ПРИВОДУ 50-РІЧЧЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

У вівторок 7-го листопада, в годині 7-ій ввечері відбулася у Вінніпеґу, за ініціятивою Відділу Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) і організації Українського Визвольного Фронту, жалібна маніфестація з приводу т. зв. жовтневої большевицької революції.

В цій маніфестації взяли участь майже всі українські національні організації міста Вінніпеґу зі своїми прапорами і представники других народів-членів АБН, а саме: литовці, лотиші, естонці, білорусини, словаки, мадяри, хорвати і козаки зі своїми національними прапорами.

Були теж кільканадцять транспарентів з написами: „Воля Україні", „Свобода народам — свобода людині", „Смерть Москві", „50-річчя московської тиранії", „Хай живе вільна Україна".

Мимо холодного вітру на маніфестацію прибуло понад 1 000 осіб, між ними багато молоді. Збірка почалася під пам'ятником Т. Шевченка на площі Манітобського Парляменту. Започатковано її відспіванням „Як умру, то поховайте" — Заповіту Тараса Шевченка. Коротку, відповідну до хвилі, промову виголосив Петро Бащук, головний організатор Ліги Визволення України. Букет живих квітів у стіп пам'ятника зложила Мирося Нарожняк, голова Комітету Українок Канади.

З під пам'ятника Т. Шевченка, під проводом українських комбатантів (Станиця Братства Української Дивізії — голова Ол. Загорода і станиця Бувших Українських Вояків — голова Дм. Микитюк) оформився похід і вирушив до недалекого Синотафу — пам'ятника в честь Невідомого Канадійського Вояка.

У стіп Синотафу відслужено жалібну Панахиду за всі жертви, яких большевики, за час своєї 50-річної кривавої влади, замордували, розстріляли, заморили голодом, в концентраційних таборах і тюрмах закатували.

Панахиду відслужили місцеві парохи з українських католицьких церков, а саме: оо. Захар Золотий, Семен Їжик, Іван Кристалович, Михайло Вівчар, Петро Даревич, Володимир Шевчук — ЧСВВ і Володимир Корба — ЧНІ, та литовський римо-католицький священик — В. Бартасіюс.

Співав хор Інституту Просвіти під керуванням Юрія Гнатюка. Вінок з написом „В пам'ять жертвам большевицького терору за час 50-річчя" зложили: о. С. Їжик — голова місцевого Відділу АБН і пані Мирося Нарожняк - голова жіночого КУК.

Промову по англійськи виголосив лотиш Мартин Страверс, представник Федерації балтійських народів, членів АБН.

У промові о. Семен Їжик, між іншим сказав, що „сьогодні совєтська кривава імперія святкує своє неславне 50-річчя. Для нас українців і других поневолених народів, що мучаться в комуністичній тюрмі — це День Жалоби. Це чорна дата в історії людства. Українці започаткували Національну Революцію 8-го березня 1917-го року в Петрограді, а те, що зробили большевики 7 листопада, це була вже контрреволюція, це був кривавий ніж у спину Національній Революції. Наш вінок і нинішня наша маніфестація має бути осторогою для Канади і вільного світу проти комунізму і московського кривавого імперіялізму."

Ця успішна маніфестація закінчилася співом „Не пора" і державним гимном „Боже щасти Їй". Англомовні щоденники „Фрі Пресс" і „Вінніпеґ Трибюн" відмітили цю подію широким описом зі знимками, а телевізійні та радісві стації також заговорили про цю маніфестацію.

Д. Микитюк, кол. УСС

Маямі, Флорида

ВІДЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКИХ РОКОВИН

5-го листопада українська громада в Маямі відзначила 50-річчя Української Революції, 50-річчя проголошення 3-го Універсалу й 49-річчя Листопадового Зриву — півстоліття боротьби, надій і жертв.

Вранці відбулися врачисті Богослуження в Українській Католицькій і Українській Православній Церквах, присвячені цим подіям і панахиди за тих, хто віддав своє життя за Україну.

Ввечері в залі Укр. - Американського Клюбу відбулась Святочна Академія, яку підготував Центральний Комітет Українських Організацій в Маямі для відзначення Української Національної Революції.

Голова Відділу ч. 17, ім. Олени Теліги СУА в Маямі пані Ангела Рій передала голові Укр. - Амер. Клюбу п. Френкові Пелехатому нові прапори: український і американський, які маямський Відділ СУА купив для клюбу.

Програму академії почали внесенням прапорів учасники Визвольних змагань: пп. Василь Подубинський — УСС, Василь Каліцінський — УГА, Теодор Наконечний — УГА, Павло Тибор — УСС, Осип Дрозд — УПА.

Американський гимн виконала пані Ольга Шейфер.

Апель до колишніх вояків УНР, виданий президентом УНР Миколою Лівицьким, виголосив старшина УСС-ів Василь Подубинський. Пан Василь Подубинський удекорував хрестом Симона Петлюри й Військовим Хрестом виданим Національною Радою десятника УГА пана Теодора Наконечного.

Голова Укр. Центрального Комітету в Маямі пан Степан Ковальчук зупинився на періоді 1917 - 21 рр., періоді нашої Національної Революції й боротьби за самостійність і незалежність, коли українська нація показала, що вона знає, чого вона хоче ді прийде час, що світ визнає Україну, як незалежну Державу.

Старшина УГА проф. В. Каліцінський підготував реферат, в якому були охоплені найважніші моменти і події з історії боротьби українського народу за Самостійну Державу.

Проаналізував історичні події 1917 р., проголошення 3-го Універсалу. Докладно спинився на Листопадовому Зриві й ролі Січових Стрільців і Галицької Армії в боротьбі за Незалежну Україну — всі ці події пов'язав з сучасним станом України і її положення на світовій арені і як наслідок боротьби за Вільну Україну, — роля Української Повстанської Армії в 2-ій Світовій Війні.

Відома молода співачка п-і ОПльга Шейфер, сопрано, гарно виконала пісні „Родимий Краю", „Ой, упали сніги білі" та „Буковино". Публіка нагородила її оплесками й квітами.

Група дітей виконала збірну деклямацію: „Я маленький козак" — Андрійко Гелембін; „Я маленька українка" — Дионісія Подубинська; „Молитва" — Юрій Клен, Василь Подубинський; „Молитва за Україну' — збірна деклямація: Андрійко Гелембін; Іванка, Теодор, Деонісія, Юрко, Сасиль Подубинські. Діти у віці від 5 - 13 років, для яких Україна є казкою-мрією. Пан Джан Лич, кандидат на мейора міста Маямі, виступив з привітом. Він відмітив творчу діяльхність української спільноти в Маямі і позитивну ролю в розвитку американського суспільства. Співчував Україні в її боротьбі за незалежність і запевнив, що прийде час, коли здійсняться надії Українського народу й українці будуть мати свою державу.

Відомий бандурист Олександер Варченко виконав інсценізацію твору Т. Шевченка „Гайдамаки". Бандурист сам уклав музику для акомпаніяменту на бандурі для деяких уривків з твору „Гайдамаки".

Публіка, як зачарована слухала музику бандури й невмирущі — слова - заповіти пророка України Тараса і які хоч написані понад 100 років тому і досі актуальні, бо ми ще досі не виконали заповіту . . ." В своїй хаті своя правда і сила і воля".

Академію закінчили співом гимну „Ще не вмерла Україна". Під час академії переведено збірку на українських інвалідів, яка принесла 60 долярів.

8-го листопада маямці попрощали бл.п. Михайла Любина. Похоронні відправи відслужив настоятель Укр. Прав. Церкви о. Святослав Магаляс, поховано небіжчика на „Флеґлер Меморіял" цвинтарі.

Після похорону родина небіжчика: дружина Марія, сини Джан, Вілліям і Джов запросили присутніх на поминальний обід, на якому перевели збірку на Українських Інвалідів. Жертвували: родина Любин — 5 дол., по доляру — Галушка, Евашко, Лемещук, Загоруйко, Коган, Подубинський, Візняк, Черватюк — разом 13 долярів.

На журнал „Українське Православне Слово" — родина Любин 5 дол.; по 1 дол. — Білецька, Стек, Відзелок, Богданович, Побудинські, Кадучок, Пелехатий, Тибор — разом 13 долярів.

О. Побудинська

ВИЙШОВ АЛЬБОМ „ХУДОЖНИКИ УКРАЇНИ — НАРОДУ"

У видавництві „Мистецтво" в Києві вийшов альбом з репродукціями понад 200 картин, графіки, скульптури „відомих художників сучасної України". Передмову до того видання написав В. Касіян. В альбомі немає жодних зразків українського образотворчого мистецтва з - перед 1917-го року.

Мінneaполіс, Міннесота

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Активна українська молодь в Твин - Сити проявляє щораз більше почуття громадської відповідальности і бере участь в житті громади. Члени місцевих організацій молоді СУМА, МУН-у і Пласту, поруч праці в своїх організаціях, співпрацюють в Комітеті організацій молоді при місцевій філії УККА.

Заходами і активною участю цього Комітету в неділю, 5-го листопада в Укр. - Американському Домі в Міннеаполісі влаштовано Листопадову Академію.

Гарне вступне слово виголосила Оксана Левицька (СУМА). Змістовний реферат про Листопадовий Зрив і визвольні змагання виголосила Ольга Галій (Пласт).

Виконавцями вміло підібраної і добре виконаної мистецької програми була також виключно молодь. П-на Ліда Курилко дуже гарно виконала сольо „Родимий Ккраю", В. Мацюка і „Вечірню пісню" О. Стеценка під фортепіяновий акомпаніямент Олега Левицького.

Мандолінова оркестра СУМА під дириґентурою талановитого Олега Левицького виконала „Залишили тебе, Україно" муз. Недільського і „Вічний Революціонер" — слова І. Франка, муз. Лисенка. Остання точка, в якій солісткою була Ірина Михайльонка, випала особливо добре. Мистецький рівень оркестри вказує на те, що молодь присвячує їй багато уваги.

Вірш „ В День Першого Листопада" С. Черкасенка продеклямував молодий і надійний деклматор Андрій Каркоць (МУН). Новинкою також був дівочий квартет Пласту: Христина Амброзяк, Ольга Галій, Люба Паньків, і Володимира Таращук, — який відспівав дві пісні під акомпаніямент Юрка Луцика (Пласт).

Здається вперше і успішно виступила Орися Каркоць (МУН), яка під фортепіяновий акомпаніямент Лесі Кучварської виконала на флейті „Українську думку" Присовського.

Хор СУМА під керівництвом інж. Євгена Карпяка виконав три укр. пісні. На закінчення хор і присутні відспівали національний гимн.

Всім учасникам Свята, а зокрема п-ні Лесі Пундик, (МУН), яка його організувала, належиться повне признання. Присутні були вдоволені доброю програмою і тим, що організаторами Свята була молодь, яка носить в своїх серцях глибоке почуття своєї національної приналежности і розуміння героїчної боротьби українського народу.

М. К.

Гартфорд, Конн.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

В неділю 5-го листопада Гартфордська громада урочисто відзначила 49-ті роковини Листопадового Зриву. Свято відкрив голова місцевого Відділу УККА інж. Олександер Пришляк. Святочну доповідь виголосив поручник І УД УНА п. Богдан Лисяк з Ню Гейвену. Дальшу програму виповнили три деклямації і сім пісень. Учні 2-гої кляси Марта Любинська і Мирон Колінський відрецитували вірш „Стрільцеві", а учениця 3-ої кл. Марта Теслюк віддеклямувала „Луна Листопада" Маморського. Збірну деклямацію „Повстанці" П. Гетьманця виконали юначки СУМА: Марія Коваль, Оля Борисюк, Оксана Дубка, Ярослава Шеґда й О. Хімчик. Хори: шкільний, жіночий та мішаний під управою п. О. Пришляка відспівали такі пісні: шкільний — „Січова пісня" —, Франка, „Ой у лузі червона калина"; жіночий хор — „Могили" Недільського, „Ой сивая зозуленька" Леонтовича; мішаний хор — Хорал „Боже на нашу землю споглянь" Нижанківського - Гайворонського, „Гей я козак з України" — Кошиця. Закінчуючи програму бравурним „Маршем молоді" — В. Третяка.

Програма й мистецьке оформлення сцени — імпр. рефер. Михайло Шевчук.

До позитивів свята слід зачислити не тільки гарно опрацьовану доповідь п. Б. Лисяка та добре опрацьовану програму, але також битком заповнену залю Укр Нар. Дому.

Варто б згадати, що в політичній маніфестації у рямках СКВУ, що відбулася в Ню Йорку у Медісон Сквер Ґарден 18 листопада, Гартфордська громада взяла масову участь.

І. К.

ДВІ ДОПОВІДІ СТ. КУРОПАСЯ

Нашу громаду, далеко положену на захід, рідко відвідують чільні діячі політично - громадського життя. Тому появу таких діячів наша громада радо вітає, бо вони всесторонньо інформують та дають всебічний образ життя нашої спільноти включно з її позакулісовими сварами. До цього типу діячів належить інж. С. Куропась, заступник головного предсідника УНСоюзу. Він виголосив дві доповіді, які втішалися великою участю наших громадян.

Темою його доповідей: 50-ліття Української Революції, і Діяльність УКК та підготовка СКВУ. Обидві доповіді відбулися в церковній залі української православної церкви. Перша 3-го листопада, друга 4-го В першій доповіді доповідач живо змалював події, що випередили період української революції, відтак розвиток державного визволення і його трагічне закінчення. Повні оптимізму заключення відносно вільного, майбутнього життя України присутні прийняли рясними оплесками.

В другій доповіді, яка відносилася до суцільного громадського життя нашої спільноти, доповідач зупинився над останнім конґресом УКК, причинами постання Комітету Громадської Єдности і над довгомісячними консолідаційними заходами та труднощами, які остаточно завершилися об'єднанням.

У не надто рожевих красках доповідач з'ясував підготовчі праці для скликання СКВУ. Вичувалося, що не національний інтерес диктував основи праці для СКВУ, а партійна зарозумілість деяких груп.

Інформативна доповідь була наскрізь речевою, позбавленою пристрастей і нападів на політичних іншодумців. Доповідач не жалував похвал під адресою своїх політичних противників, якщо говорив про їхню позитивну працю для громади. Глибока толеранція до всіх партійних середовищ, від яких рясніє наша спільнота, любов до кожної громадської праці, а зокрема журба за молодь творили зміст одногодинної доповіді, переплітаної жартівливими додатками.

Доповідь викликала живу і цікаву дискусію, в якій забирали голос: о. І. Гончарів, адв. І. Чабан, Т. Цмайло - Кульчицький, В. Оренчук, М. Цар. Громницький та інші. Нарадами проводив інж. М. Костирко.

Доповідач не забув про УНС і при цій нагоді зорганізував трьох членів.

Е. Ч.

„СОРВЕЄР 6" СКАЧЕ НА МІСЯЦІ і стає там першою ракетою, яка відривається від ґрунту та „літає". Сорвеєр 6 „літав" впродовж 6-ох і півсекунди та перелетів коло 10-тьох стіп. Все це діялося згідно з сиґналами, які виходили з джетової лябораторії в Пасадені в Каліфорнії. Тепер космічний літак є на новому місці, бо науковці хочуть знати, як глибоко вбилися були в ґрунт Місяця „ноги" Сорвеєра 6. З нового місця Сорвеєр 6 зможе зробити нові світлини та збільшити їх число, яке тепер виносить вже 12,764. Вже є сфотографовані ямки, в яких стояли „ноги" Сорвеєра 6.

ПРИВІТАННЯ

СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

1. Світовий Конґрес Вільних Українців пересилає палкий привіт українському народові в Україні і всім українцям на просторих совєтсько-російської імперії. СКВУ заявляє свою підтримку українському народові у його змаганнях за національне визволення і за відновлення самостійної і суверенної та соборної держави.

2. СКВУ вітає українські Церкви, їхніх Ієрархів, а зокрема українські Церкви, які продовжують діяти в умовах поневолення в Україні.

3. СКВУ висловлює свій подив стійкості та незламності всіх тих українців і українок, які при всіляких умовах, а навіть при повній ізоляції у концтаборах, на засланні і в тюрмах, ставлять спротив виявам російської колоніяльної політики в Україні, а зокрема русифікації, та боряться за перемогу української і християнської правди на українській землі, окрема, СКВУ вітає тих діячів української культури, які продовжують захищати суверенітет і самобутність української духової творчости та протиставляться політтиці окупаційного російського режиму накинути українському народові чужу йому російську духовість.

4. СКВУ вітає всіх тих, які сьогодні караються у совєтсько-російських концтаборах, у тюрмах чи в ізоляторах, та пересилає їм своє тверде запевнення проте, що Українці у вільному світі зроблять усе можливе, щоб домогтися їхнього звільнення.

5. СКВУ вітає всіх приятелів української визвольної боротьби в країнах вільного світу, які подають допоміжну руку у змаганні українського народу за власну державність.

6. Визнаючи важливу ролю українських політичних самостійницьких середовищ в українському збірному житті на еміграції, СКВУ вітає ці середовища, в тому Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі, Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів, Організацію Українських Націоналістів та Український Гетьманський Рух. СКВУ висловлює подяку всім представникам українського політичного світу, які взяли участь в Кангресі в характері його почесних гостей.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

туди привозиться завербованих. А, наприклад, в західніх областях України, звідкіля якраз робоча сила вивозиться у великій кількості, густота населення не зменшується, в значній мірі поповнюючись поворотцями (В. Куцевол).

Україна має свої терени для розміщення поселенців. Пересічна густота населення на Україні становить 75 людей на квадратовий кілометр (дані на 1965 р.), а в таких малопромислових областях, як Львівська — 107,8, Чернівецька — 102,8, тоді як у Херсонській — тільки 34,6, Миколаївській — 43,4, Кримській — 59. До того в цій останній дуже низький відсоток українців — всього 22.

Біля двох третин українських переселенців направляється на поселення в південні області України. Але, не знаходячи сприятливих умов, щоб закріпитися на нових теренах, багато переселенців через деякий час вертаються назад. Хіба можна вважати нормальним, наприклад, те, що в Кримській області українці розселюються переважно в мішаних російсько - українських селах.

Можна собі уявити, які існують в Криму умови щодо культурного обслуговування населення. Тільки цим, звичайно, і пояснюється таке нечуване явище, що під час перепису 1959 р. там 35% селян - українців назвали своєю рідною мовою — російську, тоді як селяни - росіяни майже стовідсотково своєю рідною мовою назвали — російську. Такого немає в жадній з інших областей України.

Недавно в „Радянській Україні" в статті першого секретаря Кримського обкому КПУ М. Кириченка згадувалося, що в Крим прибували переселенці з Дону і Кубані. Як відомо, ті області не є перенаселеними, і коли звідтіля хтось виселявся в Україну, то напевно українці. Очевидно, за мовчазною згодою київського уряду, ті терени очищується чи бодай розріджується від українського населення, щоб воно не творило там суцільних масивів.

З цієї короткої аналізи, спертої на офіційних совєтських даних, можна зробити ряд висновків, а в першу чергу наступний: не зважаючи на багаторазові запевнення про постійне і неухильне розширення прав республік в галузі економіки, практично уряд УССР неспроможний розв'язати цілий ряд важливих економічних проблем, виходячи з прав і інтересів українського народу.

(З матеріялів Комісії дослідів сучасної України)

(Кінець)

В АМЕРИЦІ І СВІТІ

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ В ОБШИРІ МІСТЕЧКА ДАКТО ЗГИНУЛИ впродовж 17-ох днів 163 американських вояків і 652 було ранених. По комуністичному боці згинуло кругло 870 вояків. Комуністи намагалися безперервними атаками здобути назване містечко, атакуючи з довкільних горбів. Здобуття найвищої гори в тій околиці ударемнено комуністичний наступ, але бої не припиняються. Над Північним В'єтнамом знову збито американський джетовий бомбовик, піднісши американські втрати до 749 літаків.

В ЄМЕНІ ЗНОВУ УСКЛАДНИЛАСЬ СИТУАЦІЯ: Ахмед Мохаммед Номан, один трьох членів нової керівної влади, зрікся свого становища, мотивуючи, що знехтування тією владою міністрів закордонних справ Судану, Марокка й Іраку, які були посередниками в замиренні між єменськими роялістами й республіканцями, доведе до нової громадянської війни. Тим часом новий уряд в Ємені дістає транспорти зброї від Совєтів.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МАРІЇ ТРОЯК

складаю 25.00 долярів на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Іван МИКИТЮК
Джерзі Сиі, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США з глибоким смутком повідомляє, що 20-го листопада 1967 р. у Філадельфії, Па., померла

МАРІЯ ПАВЛІВНА ЮРКЕВИЧ

видатний педагог, виховник багатьох поколінь української молоді, керівник педагогічної групи УВАН.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УВАН у США

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

„За Сибіром сонце сходить, — хлопці, не зівайте!..."

Ці слова вклав український народ в уста незламного борця за звільнення наших обездолених предків від національного і соціяльного поневолення — Устима Кармелюка, славетного нашого подолянина.

До Вас, „хлопці" і „дівчата", до нашого молодого покоління, з надією звертаємось і ми, Комітет відзначення 900-річчя м. Кам'янця на Поділлі, і просимо влити Вашу молоду кров у стомлений боротьбою і нелегким життям духовий організм Ваших батьків, які і тепер високо тримають прапор ідеї боротьби за здобуття самостійности Україні і встановлення в ній справедливого демократичного устрою.

Ця ідея, неухильно скерована в майбутнє, міцно оперта на досвіді досягнень і помилок у минулому, на історії нашої Батьківщини.

Однією зі сторінок нашої історії є історія Кам'янця Подільського, для відзначення 900-літньої річниці існування якого утворений наш Комітет.

Кам'янець — корона Поділля. Але не якогось „російського", чи „австрійського" Поділля, а Поділля українського. Конкретизація соборности України базується насамперед на конкретності існування єдиного Поділля, а доки Поділля не буде сприйняте нашою національною свідомістю, як єдина українська область, доти не може бути мови про реальність соборности всієї України.

Отож 900-річчя цього Кам'янця, цієї історичної корони єдиного Поділля, ми й готуємось відсвяткувати, відзначивши єдність прадавньої його духовости, спільність його визвольної боротьби, його побуту, фолкльору, культури, нарешті його багатої чудової природи. Розуміється, історичні події, розшматованість Поділля сусідніми хижаками та інші чинники, не могли не внести в цю єдність деякі дисонанси, але й ці дисонанси лише підкреслюють протиприродність їх виникнення і тимчасовість їх наявности на тілі єдиного Поділля, як чужородних виразок.

Кам'янець на Поділлі багато століть був „енерґоцентралею", яка постачала свою енерґію Сходові і Заходові України. Це значення нашого Кам'янця большевики-загарбники намагаються стерти зі сторінок нашої історії, руйнуючи Кам'янець, як історичну і політичну твердиню України, руйнуючи і пам'ятки його матеріяльної культури.

Наше завдання полягає в тому, щоб застосувати досвід старшого покоління та вашу невичерпну енерґію, молоді українці й українки, паралізувати цю ворожу роботу і відновити в свідомості українського народу „в Україні і не в Україні сущого", правдиве значення нашого Кам'янця, його заслужену славу.

Комітет відзначення 900-річчя м. Кам'янця на Поділлі звертається до Вас, української молоді, з закликом. Тут, за океаном не можемо писати дальшу історію Кам'янця за допомогою зброї, — відновімо ж попередні її сторінки організацією вшанування „нашого Дідуся" доповідями усно і в пресі, спогадами, літературними творами, академічними зборами і мистецькими виставками!

Маємо приємність повідомити Вас, що наслідки праці нашого Комітету в основних ділянках цілком задовільні. І саме це дає нам право і зобов'язує нас, звернутися до нашої молоді з закликом взяти якнайдіяльнішу участь у поширенні тепер нашій акції з властивим молодим людям темпераментом.

Скликайте, насамперед, подолян і подолянок з обох боків нашого нещасливого Збруча, що іронією долі став символом нашого роз'єднання, подавайте до Комітету наукові праці, статті, дописи, літературні матеріяли, історичні документи; збирайте кошти на гідне влаштування відзначення, подавайте свої пропозиції щодо кращого й мистецького оформлення відзначення цієї дати в Українській Академії Наук, в Науковому Товаристві ім. Шевченка та інших осередках скупчення українців, в українській та англомовній пресі, в радіо, в телевізії тощо.

Нехай знають і друзі і вороги, що Кам'янець є непереможною фортецею не тільки над Смотричем, а й у наших душах, що в серцях нашої молоді живе дух подільських борців, який виявив себе в славетних гайдамацьких куренях армії УНР, у військових з'єднаннях Українських Січових Стрільців, у нашому вільному козацтві, в Українській Галицькій Армії, в Дивізії „Галичина", що, захищаючи рідну землю, густо полила кров'ю своєю подільські поля в нерівній боротьбі з ворожими ордами, нарешті, в Українській Повстанській Армії.

Отже, до спільної праці, друзі, ще й на цій ділянці! Ви ж знаєте, що боротьба триває і триватиме аж до остаточної нашої перемоги над ворогом.

Для виставки просимо надсилати:

Спогади про ріжні визначні події на Поділлі, фотокартки різних історичних документів і будівель, портрети визначних осіб Поділля, книжки про Поділля, речі хатнього вжитку, як то: килими, вишиті обруси, рушники, оригінальні подільські вишивки, — „подільська низинка", кераміку, різьбу в дереві, фотокартки селянських хат, персональні речі, які належали видатним особам, пісні та леґенди про Богуна, Нечая, Кармелюка, старовинні думи зв'язані з історичним минулим Поділля, подільський фолкльор та інше, що зв'язане із Поділлям.

Експонати після закінчення ювілею і виставки будуть повернуті їх власникам, або за їх згодою будуть залишені при музею УВАН. Все листування в справі ювілею й виставки просимо спрямовувати на адресу комітету в Ню Йорку, що зазначено на зверненні „Ювілейного Комітету".

Кореспонденцію просимо надсилати на адресу Комітету, а саме:

The Ukrainian Academy of Arts & Sciences in the U.S.A. 206 West 100th St. New York, N.Y. 10025 (Kaminets Jubilee).

Комітет відзначення 900-річчя м. Кам'янця на Поділлі при УВАН

Міннеаполіс, Мінн.

ПРИЄМНА ТА КОРИСНА ПОДІЯ

7-го жовтня членкині 15-го Відділу УЗХ мали честь вітати в себе дорогиг гостей п. М. Квітковську, голову Ц.У. УЗХ, та референта суспільної опіки п. Н. Іванів, які завітали до нашого відділу щоб зазнайомитися з членкинями та обговорити працю на майбутнє..

На цю зустріч, в одній із каварень нашого міста при обіді прибуло багато посестр, які з вдоволенням вислухали цінні поради своїх гостей з Ц.У УЗХ та висловили заваги щодо майбутньої праці.

Ділове засідання розпочала заступниця голови п. Н. Каркоць — вона була тостмайстром.

Голова 15-го Відділу УЗХ п. О. Кушнір привітала гостей, підчеркнувши важливість такої зустрічі для добра спільної праці.

Дорога гостя, голова Ц.У. УЗХ п. М. Квітковська виголосила змістовну промову-відчит про свою довголітню працю в нашій організації. Пані Н. Іванів поінформувала присутніх про стан суспільної опіки Ц.У. УЗХ, подавши багато прикладів, з яких видно було, що УЗХ гідно працює на відтинку харитативної праці допомагаючи морально і матеріяльно хворим і потребуючим в ЗДА та поза їх кордонами.

Бувша довголітня голова 15-го Відділу УЗХ п. Д. Янович говорила про працю 15-го Відділу, хоч із скромности не хвалилася своєю працею.

В дружній атмосфері, при спільному обговоренні питань корисних для дальшої співпраці Центральної Управи та відділів, пролетіли 4 години.

Вечором того ж дня відбулась зустріч дорогих гостей з широким колом громадянства, з братніми організаціями ОДВУ та МУН. На зустрічі гостей мило вітав наш заслужений і всім відомий суспільно-громадський діяч п. професор О. Грановський, голова 32-го Відд. ОДВУ п. В. Станіславів, культ. освіт. референт МУН п-на Т. Миронюк, культ осв. реф. ОДВУ п. проф. М. Михайлевич.

Пані М. Квітковська перед ширшим громадянством розповіла про працю, ціль і завдання УЗХ, вказуючи, що в даний момент УЗХ, повинен виступати і як політична одиниця потрібна в ланцюзі спільної боротьби проти ворога України. Пані Н. Іванів прочитала надзвичайно змістовний реферат на тему „Суспільна опіка в приміненні до теперішніх вимог". Закінчуючи зустріч з ширшим громадянством голова 15-го Відділу УЗХ п. О. Кушнір сказала: „Наша праця то бурхлива, то інколи тиха спокійна, завжди оповита красою, якої прагне серце кожної свідомої укр. жінки. Це любов до свого народу, до своєї рідної знедоленої батьківщини. Хай ця зустріч, наші спільні бажання жити й творити для осягнення волі і слави нашого народу буде отим живучим дощем, який свіжить думки, бажання тих, які ще є в наших рядах, щоб ми могли спільно з ними йти плече в плече наміченим шляхом до кінцевої мети — Вільної, Соборної від нікого не залежної України".

На другий день гості були присутні на Службах Божих в православній та в греко-кат. церквах. Мали зустріч з отцем Кнапом. Перебування гостей закінчилось відвідинами українського відділу бібліотеки при Мінн. Університеті, де гостей вітали працівники бібліотеки, а проф. О. Грановський, основоположник і організатор цього відділу, особисто пояснював завдання і спосіб улаштування цієї наукової інституції.

А. П.

Ню Йорк, Н. И.

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР 83-ГО ВІДДІЛУ СУА

В суботу 4-го листопада відбулася „Гарбузова вечірка" 83-го Відд. СУА. Голова Відділу пані Марта Ярош відкрила вечірку, вітаючи присутніх членів Відділу, їх чоловіків та гостей. Вона підкреслила у своєму привіті конечність товариського життя, яким може гордитися СУА. Вона звернулася з закликом до чоловіків союзянок піддержати Відділ у його виховній праці. Вона теж закликала усіх присутніх взяти участь у з'їзді ССУЖ та Світовому Конґресі Вільних Українців.

Головною атракцією був скетч написаний пані Мартою Бачинською. Публіка прийняла його з ентузіязмом. Пані Марта зуміла підхопити багато веселого і смішного в нашому окруженні і передала це дотепно у формі телевізійної програми. Пані 83го Відділу показались не найгіршими акторами. У виставці брали участь пані: Варка Бачинська, Уляна Кибало, Ірена Мокрівська, Марія Томорут, Ірена Куровицька, Марія Соробей, Ніна Січинська.

На телевізії канал 83 виступав і хор, який складався з слідуючих пань: Марта Данилюк, Ольга Зазуля, Лідія Закревська, Марія Мороз, Лідія Черник. Вечір пройшов весело при танцях та закусці. У вечірці взяло участь 98 осіб. Буфетом зайнялися пані Стефанія Савчук та Лідія Черник. Успіх вечора завдячуємо всім паням, які працювали пильно під проводом пані Орисі Саляк, — імпрезової референтки. Мабуть усі присутні будуть чекати на запрошення у формі карточки помаранчової дині, яка кожного року появляється в місяці листопаді та кличе всіх на веселу чергову „Гарбузову вечірку".

Н. Ш.

ІВАН ШКАМБАЛА

(Посмертна згадка)

З волі Всевишнього відійшов від нас 20-го липня 1967 року Іван Шкамбара на 64-му році свого трудолюбного життя.

Він народився в місті Микулинцях на Поділлі. Молодим юнаком пережив Великий Зрив нашого народу до волі, і з того часу іскра любови запалила в його серці любов до всього, що українське, рідне. По відновленні культурно освітніх товариств в нашому місті, брав у вних активну участь, виступав в аматорському театральному гуртку, вправляв в руханковому товаристві „Сокіл", співав у церковному і світському хорах, словом не було у нас імпрези, де Покійний не брав би участи.

Не хотячи переживати приємностей „другого визволення", Покійний виїхав на еміґрацію, спершу до Німеччини, а опісля до Ню Йорку. В переселенчих таборах організував і співав в хорах, а також на новому місці поселення включився до хору церкви св. Юрія.

Сл.п. Іван був погідної і веселої вдачі, любив кожньому все щось приємного сказати, розрадити, потішити, і тому всі його знали і любили і тому на вістку про його ненадійну смерть так дуже боляче стиснулися серця наші. Нестало між нами людини, яку всі цінили, любили і поважали. Відійшов від нас так тихо, як тихо ішов крізь життя.

Покійний полишив в глибокому смутку дружину Марію, сестер в Україні, брата Михайла і кузинів в Америці і Канаді.

В тихий літній ранок рідня і малий гурт друзів схилилися над його свіжо відкритою могилою, над якою прощав Покійного п. Микола Сиротюк з Торонта від родини, від рідних в Микулинцях і від усіх друзів, а свою промову закінчив словами пісні, яку Покійний так любив: „Спи, друже, спи, про долю волю тихо сни..."

Цих кілька сумних рядків кладу як нев'янучу квітку на свіжу могилу мого незабутнього шкільного товариша сл.п. Івана.

Хай земля, в якій Ти спочив, буде Тобі легкою, а пам'ять про Тебе буде довго жити в серцях наших.

О. Микулинецький

ТАРЗАН, Ч. 5909. Смерть зажерливого!

...Панувало хвилювання в таборі змовників. — Вже час, — сказав Бейкер. — І пам'ятайте, що дістане нагороду той, хто перший застрелить д-ра Луца!

Один тубілець, зажерливіший від інших, вирвався наперед, щоб вести...

Але на приголомшливе здивування всіх він швидко був пробитий смертельним списом!